

Slik utvikler vi kraftsystemet

Martine Moe Winsnes, Langsiktig kraftsystemutvikling

Nettet er ryggraden i kraftsystemet

Betydelig forsterket de siste ti årene

- Oppgradert og bygget ca. 2 000 km luftledning
- 420 kV hele veien fra Finnmark i Nord til Agder i sør
- Økt utvekslingskapasiteten til utlandet

Tiltakene har

- lagt til rette for ny fornybar kraftproduksjon og forbruk
- økt verdiskapningen fra norsk vannkraft
- styrket forsyningssikkerheten

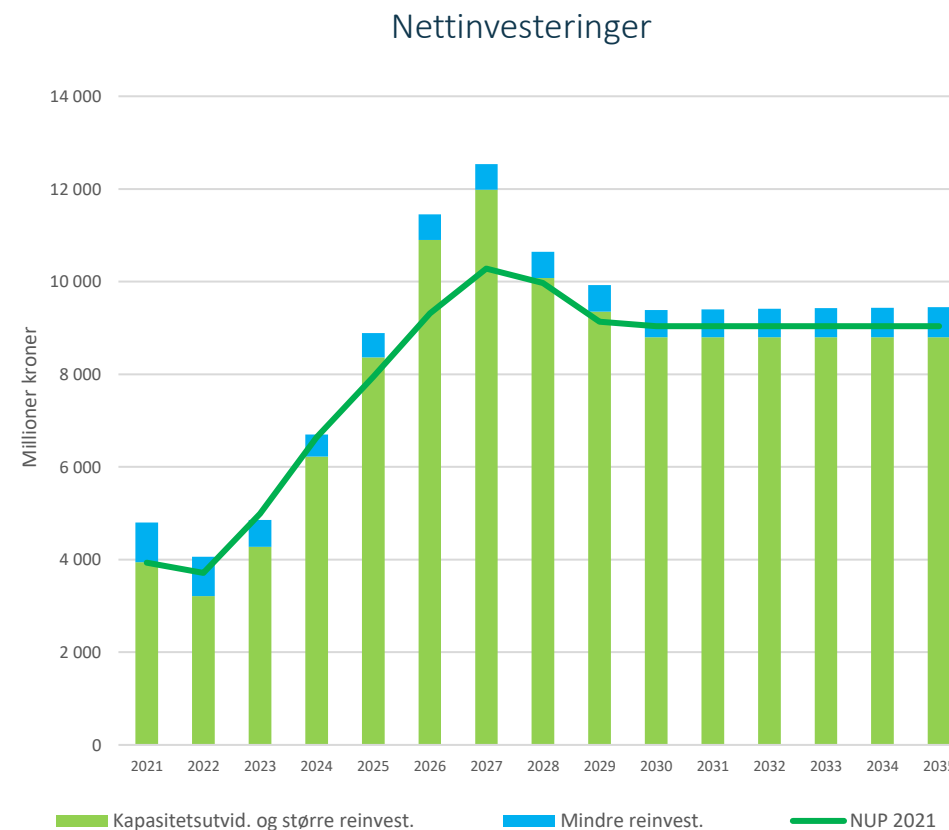

Vi øker tempoet

Store investeringer for å sikre grønt taktskifte

Statnett vil i årene frem til 2030 investere 60-100 milliarder kroner for å forsterke det sentrale strømmettet. Investeringene vil bidra til det grønne taktskiftet med betydelig elektrifisering av samfunnet.

Målnett på 420 kV for å legge til rette for nullutslipp

Dagens transmisjonsnett

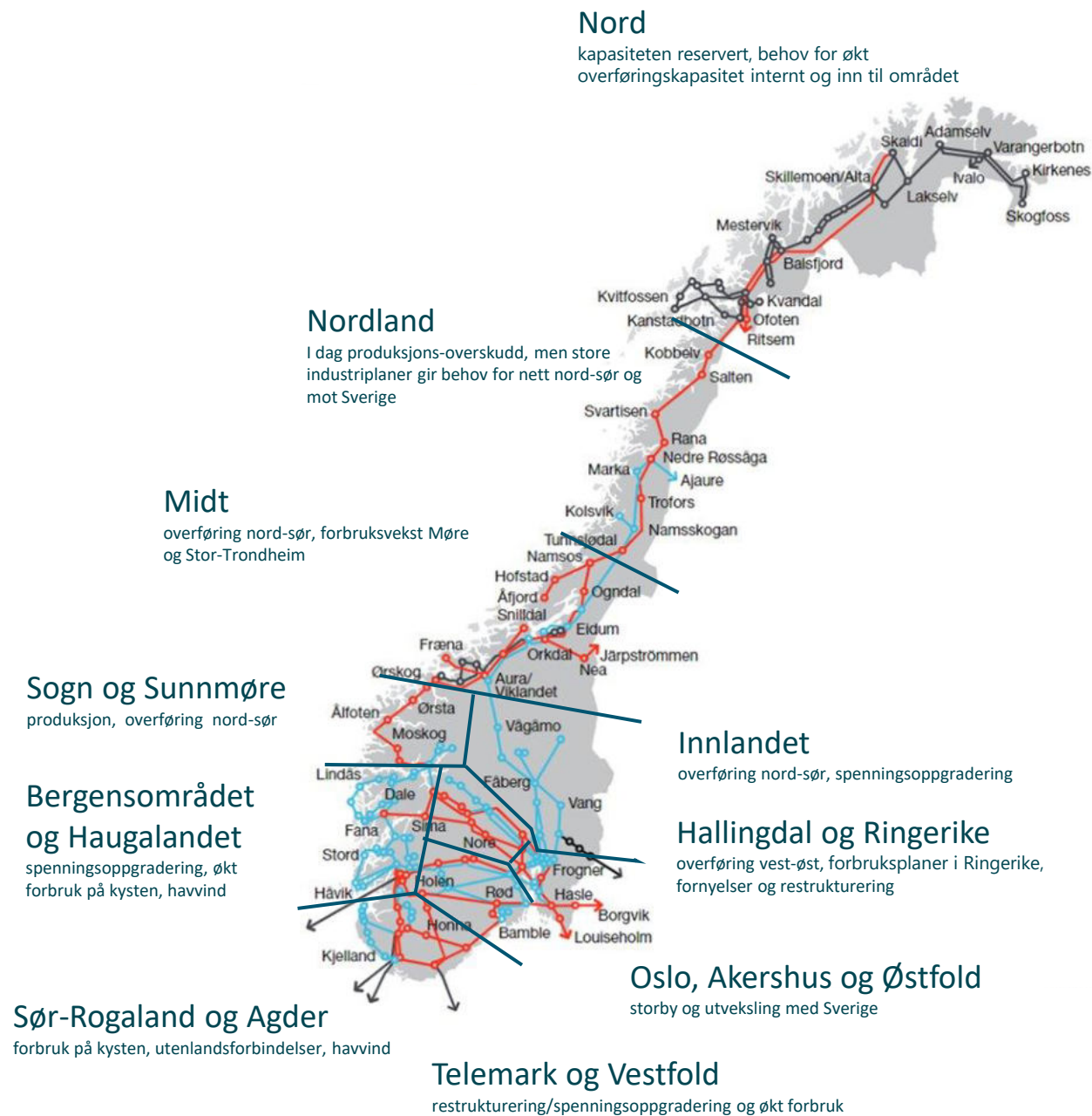

Fremtidig målnett

Områdeplaner – krever samarbeid

- 10 områdeplaner som dekker hele landet
  - Konkrete trinn frem mot et målnett
  - System-, markeds- og anleggstiltak sees i sammenheng
- Økt tempo
  - Helhetlig plan- og porteføljeprosess
  - Skalering av prosjekter
- Transparent, tydelig planfunksjon
  - Lede kunder mot sterke punkter i nettet
  - God arbeidsdeling med andre nettselskap
  - Tydelig kommunikasjon med kunder, interessenter og myndigheter

Trinnvis oppgradering av transportkanalene til 420 kV

- **Vestlandet: Sognefjorden og videre sørover**
  - Aurland-Sogndal, Sogndal- Modalen
  - Sauda-Samnanger
- **Midt-Norge**
  - Surna-Viklandet, Åfjord-Snilldal
- **Mellom Sørlandet og Østlandet**
- **Gudbrandsdalen**
- **Mellom Midt-Norge og Nord-Norge**
- **Hallingdal**

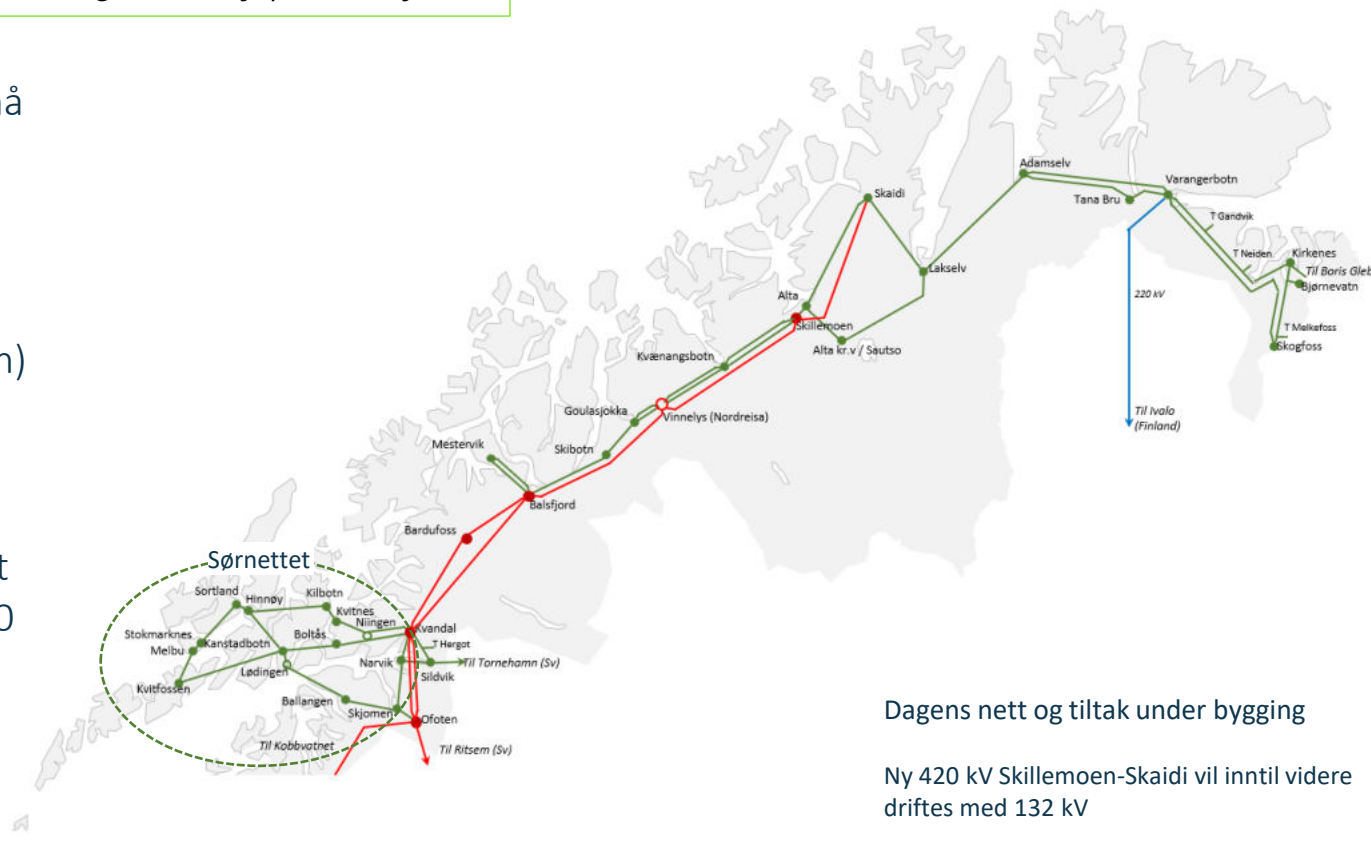
Kilde kart: Svenska Kraftnät

Nord: Nordre Nordland, Troms og Finnmark

*Stor forbruksøkning: Nettkapasiteten er reservert.
Behov for økt overføringskapasitet internt og inn til området og økt kraftproduksjon*

- 420 kV Skillemoen-Skaidi i drift 24. november – har nå bygget 420 kV hele veien **Ofoten-Balsfjord-Skaidi**
- Viktigste nettforstrekningsplaner neste 5-6 år:
  - 420 kV til **Hammerfest**
  - 420 kV **Skaidi-Lebesby-Seidafjellet** (Varangerbotn)
  - Effektstyring mot **Finland**
  - Fornyelser og økt kapasitet i **Sørnettet**
- Vi vil utrede en tredje 420 kV ledning for økt kapasitet inn til **Ofoten** fra sør i Norge eller fra Sverige og ny 420 kV ledning fra **Balsfjord til Skaidi**
- Fornyelse og restrukturering av nettet i Øst-Finnmark

Dagens nett og tiltak under bygging

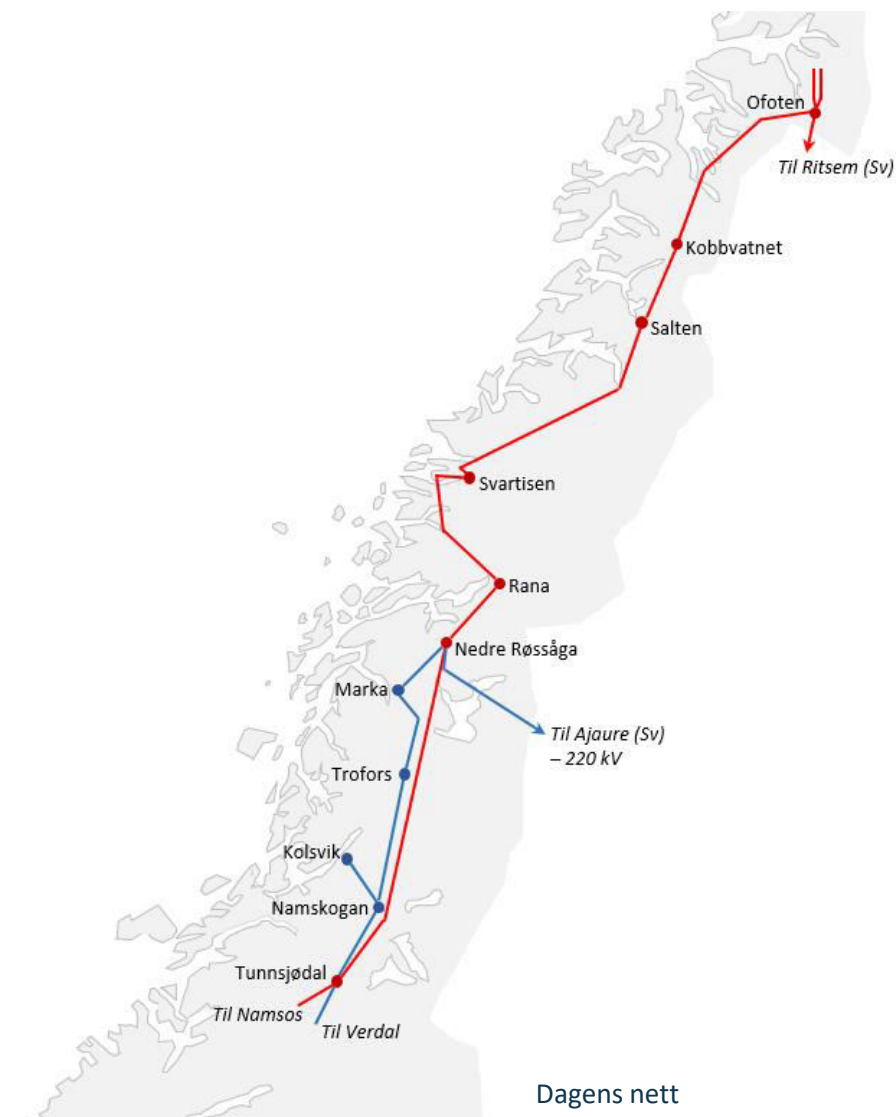
Ny 420 kV Skillemoen-Skaidi vil inntil videre driftes med 132 kV

Nordland

*Produksjonsoverskudd i dag. Store forbruksplaner
Utviklingen i Sverige (forbruksvekst, vindkraft) og nord for Ofoten
påvirker behov for nettforstrekninger*

Trinnvis forstrekning – utredes videre i områdeplanarbeidet

- Fullføre pågående stasjonsprosjekt: Salten, Rana, Kolsvik
- Forsterkninger Rana-Marka-området
- Spenningsoppgradering mot Sverige; Nedre-Røssåga – Ajaure
- Forsterkninger fra Rana-området
  - Spenningsoppgradering sørover (Tunnsjødal)
  - Ny 420 kV nordover (Ofoten)

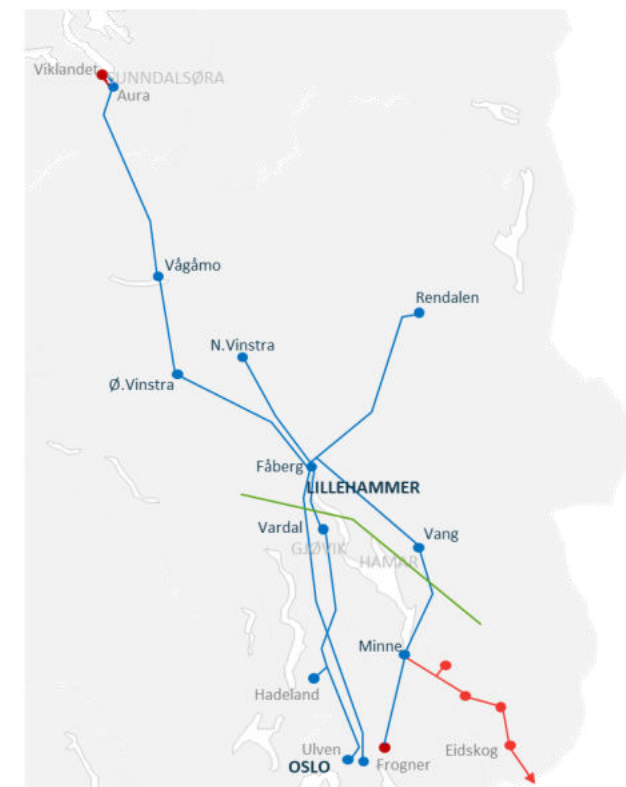

Sogn & Sunnmøre, Midt, Innlandet

Økt forbruk
Økt produksjon, vann – og vindkraft
Oppgradere transportkanal

Økt forbruk
Ny produksjon - solkraft og vindkraft
Gamle anlegg med dårlig tilstand
Oppgradere transportkanal

Forsyningsikkerhet
Økt forbruk
Reinvesteringsbehov
Sammenkopling nord-sør

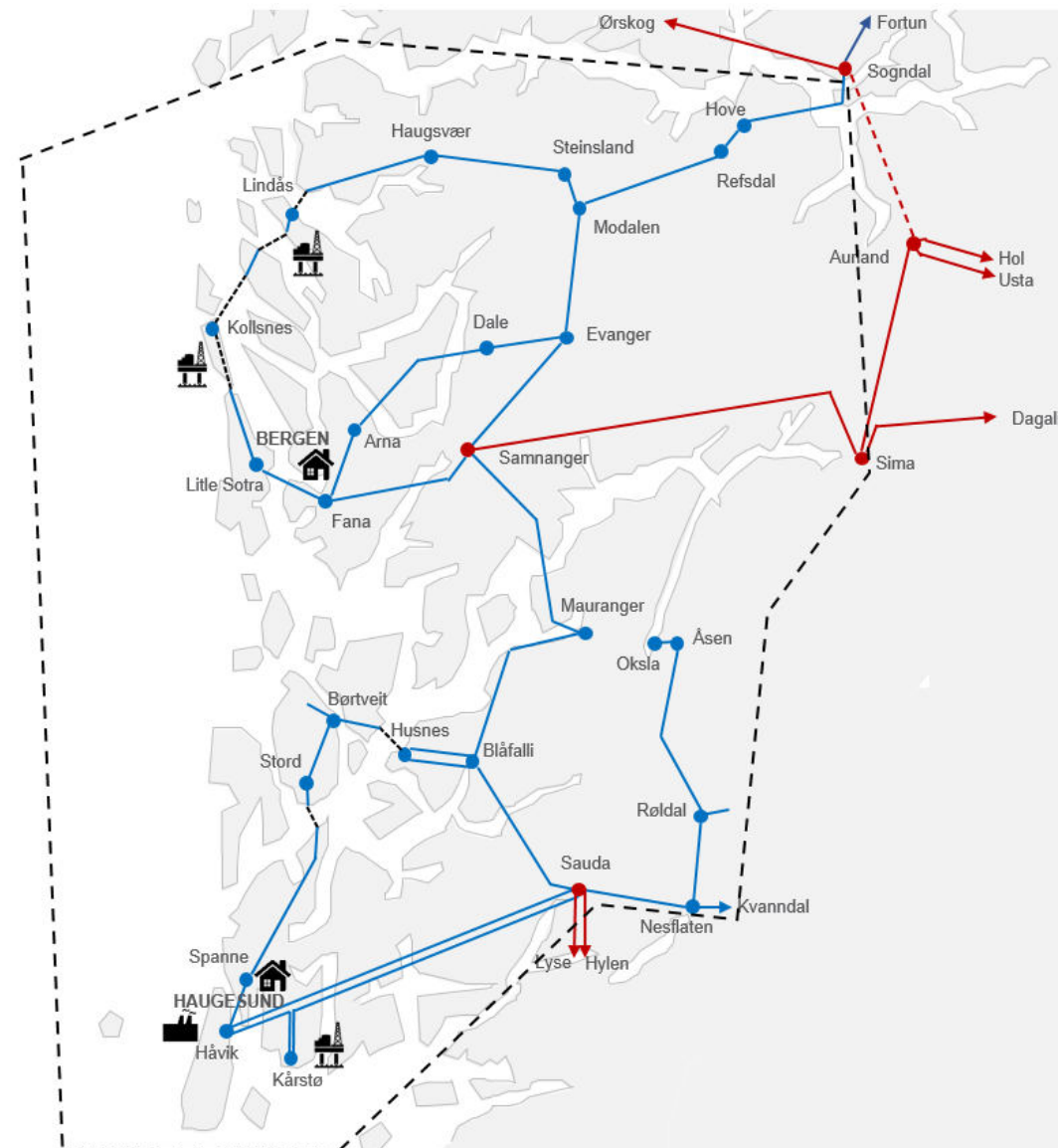
Bergensområdet og Haugalandet

Stor forbruksvekst langs kysten

Aldrende anleggsmasse

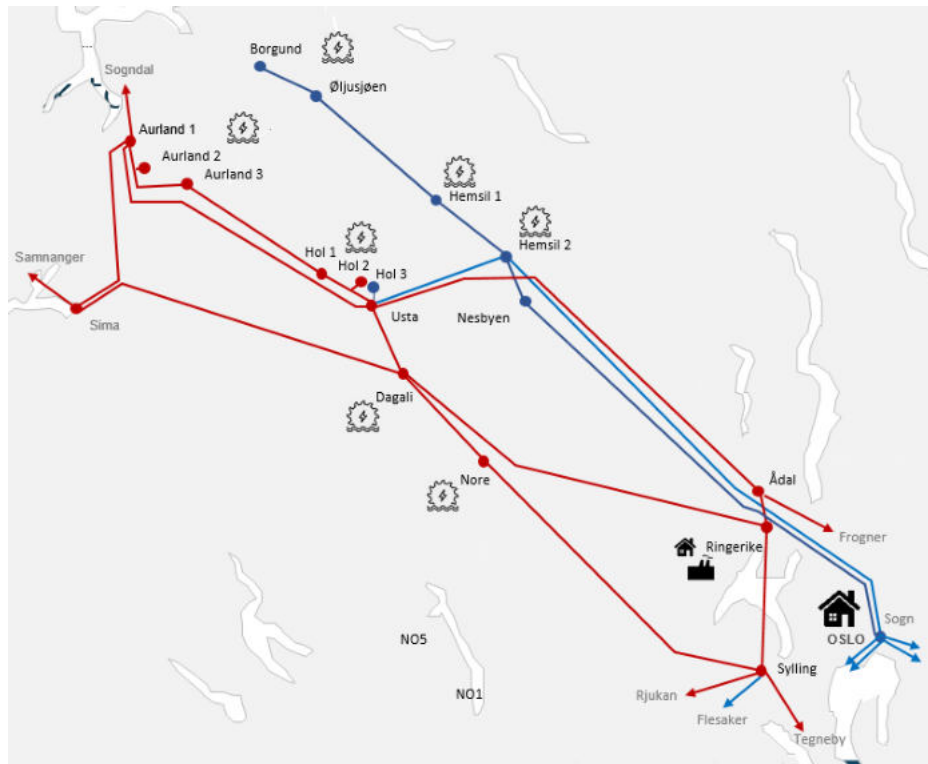
Svært høyt utnyttet nett, særlig i Bergensområdet

- I **Bergensområdet** skal vi blant annet spenningsoppgradere nettet mellom Kollsnes og Sogndal, samt etablere en ny ledning til Kollsnes.
- På **Haugalandet** er ny ledning fra Blåfalli til Gismarvik det første større tiltaket som øker kapasiteten i nettet.
- **Økt kapasitet nord-sør** er en forutsetning for et vesentlig løft i kapasiteten: Vi planlegger oppgradering Sauda-Blåfalli-Mauranger-Samnanger.
- Målnettet er **420 kV** transmisjonsnett i området.
- Gunstig med innmating av **havvind**.

Hallingdal og Ringerike: Fra Aurland til Sylling

*Stor vannkraftproduksjon nordvest og vest i området – sentralt for kraftforsyningen til Oslo-området.
Ledningene gjennom Hallingdal må fornyes innen 20 år
Forbruksvekst under Ringerike*

- Vi planlegger ny **Ringerike** stasjon
- Det er stort behov for reinvesteringer og levetidsforlengende tiltak de neste ti årene – primært i stasjonene
- Vi planlegger trinnvis spenningsoppgradering til 420 kV gjennom **Hallingdal**
  - Ny stasjon, Golsområdet
  - Spenningsoppgradering, Usta-Gol + Gol-Sogn (Oslo)

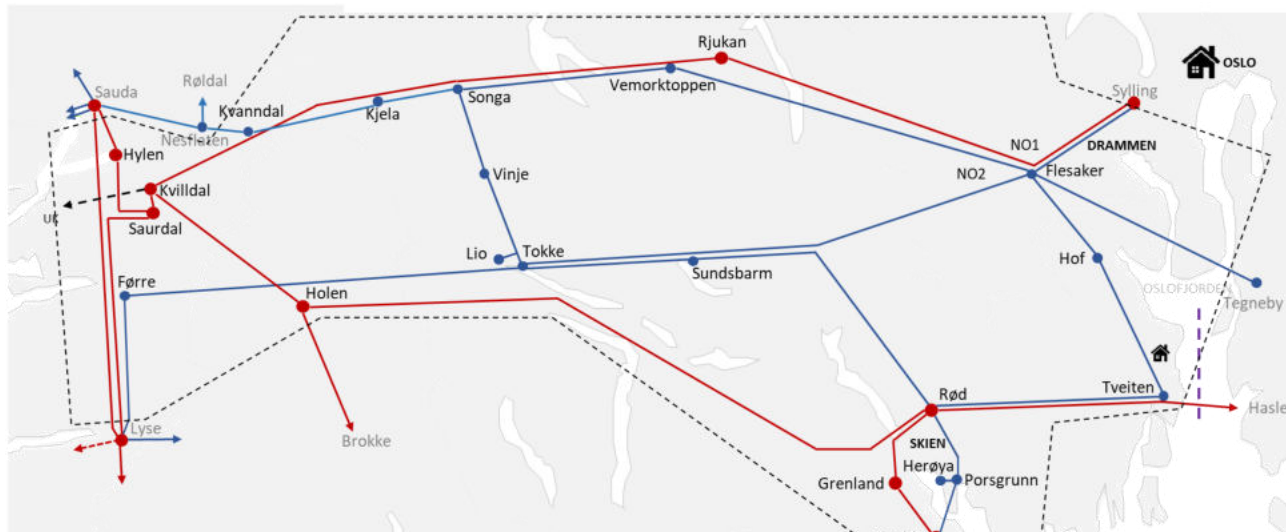
Sør-Rogaland og Agder

Forbruksvekst

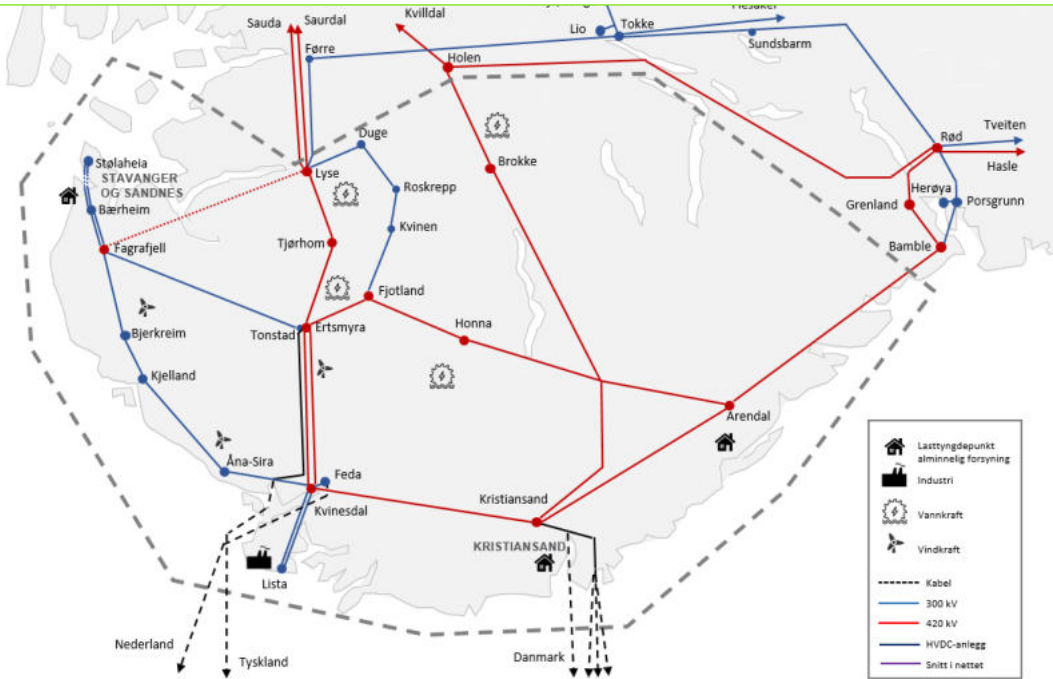
Forsyningsikkerhet, Stavanger-området

Tilknytning av havvind

Vi har allerede fornyet/oppgardert mye av nettet

Økt forbruk og havvind forsterker eksisterende flytmønstre og øker belastningen i nettet. Behov for å forsterke hele korridoren mellom Sørlandet og Østlandet

Vestfold og Telemark

Forbruksvekst, Grenland og Vestfold

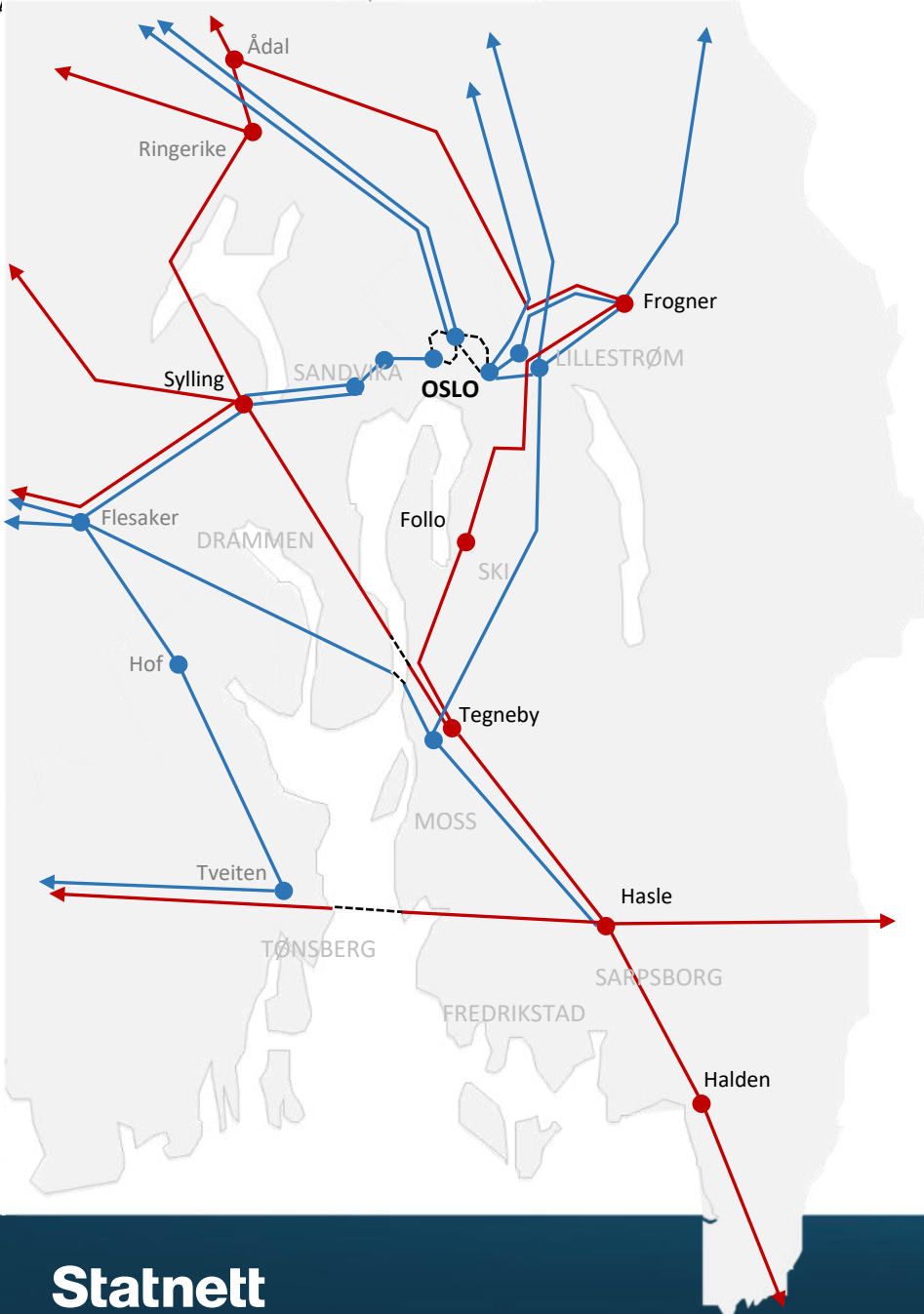
Behov for fornyelse og oppgradering til 420 kV nettet gjennom Telemark (viktig for transport av kraft fra vest til øst)

Oslo, Akershus og Østfold

Område med stort kraftunderskudd.

Nettkapasiteten inn til området er høyt utnyttet - lite ledig kapasitet til nytt forbruk.

Strømnettet i området er gammelt og må fornyes

- I **sentrale Oslo** er vi i gang med å fornye stasjonene Sogn og Smestad, og kabelforbindelsen mellom disse stasjonene. Vi er også i gang med en ny stasjon i Hamang
- **Økt kapasitet inn til området vestfra** er en forutsetning for et løft i kapasiteten til området.
  - Hamang-Bærum-Smestad
  - Flesaker-Hasle
- Ny Liåsen stasjon, økt transformeringskapasitet i Hasle og andre stasjonsprosjekter er viktige for å gi **økt kapasitet lokalt**.

Som **systemansvarlig** har Statnett det overordnede ansvaret for å **koordinere driften** av kraftsystemet. Vi skal sørge for at kraftsystemet til enhver tid er i **balanse**, og at det har nødvendige **systembærende egenskaper**.

Nett

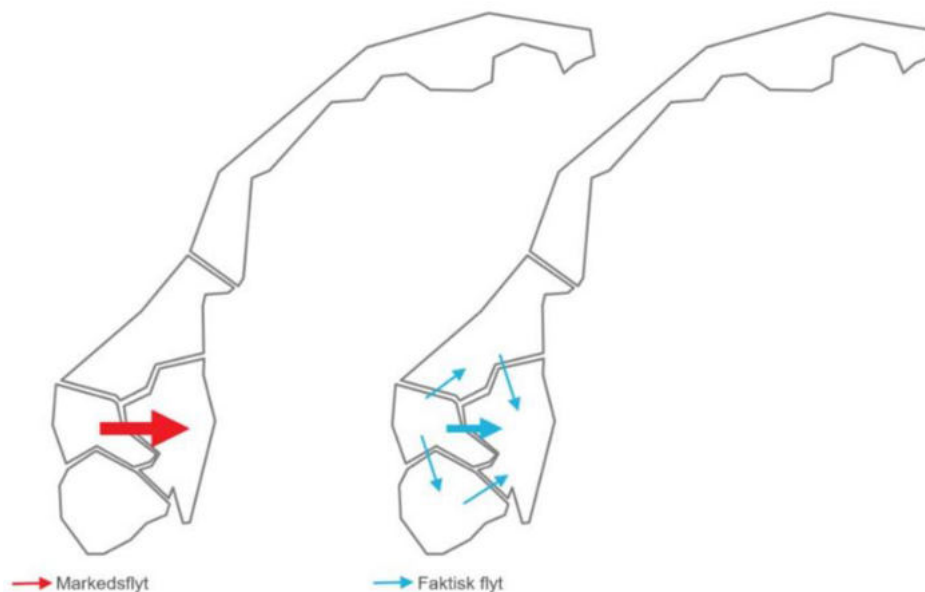
System

Marked

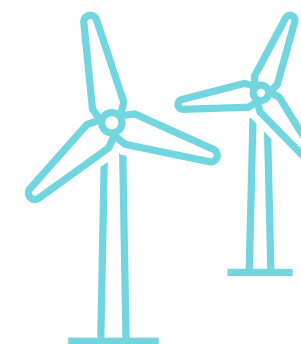
Tre viktige ting vi jobber med

Automatisere systemdriften

Marked nærmere fysikken
Flytbasert markedskobling og finere tidsoppløsning

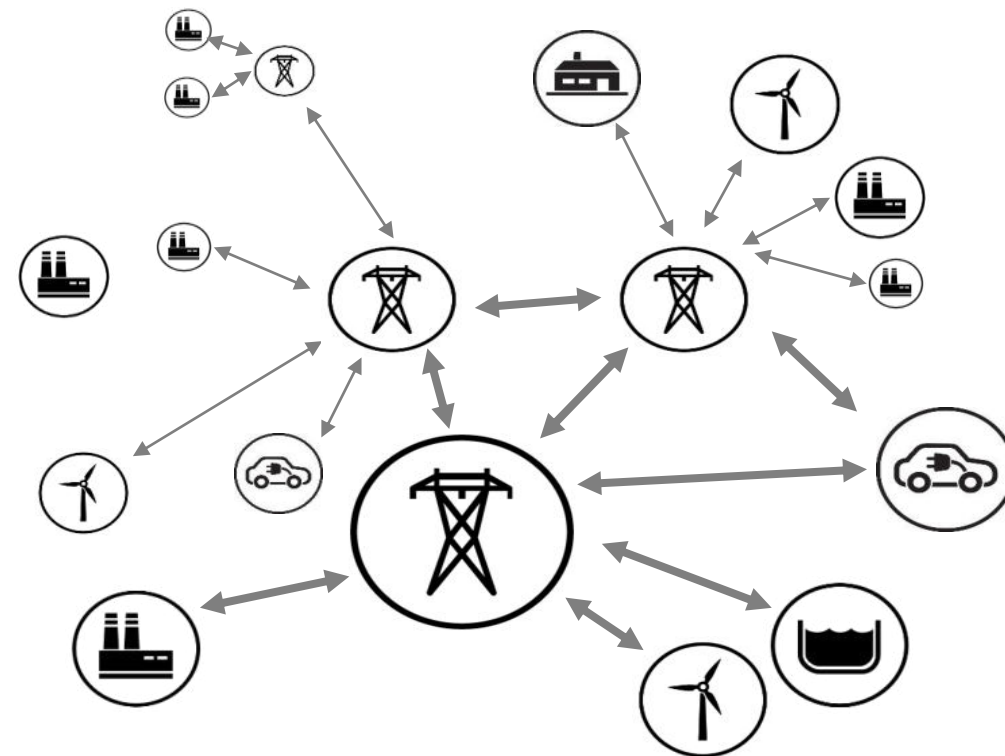
Systembærende egenskaper

sikker og stabil drift i fremtidens kraftsystem

Vi må utnytte mulighetene ved tettere integrasjon

- Utnytte fleksibiliteten i dagens system og utvikle nye markeder og løsninger for å dekke behovet i fremtiden
- Utforme nye nett, systemdrifts- og markedsløsninger til havs – slik at utviklingen til havs komplementerer kraftsystemet på land
- Forstå ulik teknologiutvikling og muligheter

Systemutviklingsplan 2023

Tema

- Dagens kraftsystem og utvikling mot nullutslipp
- Transportkanaler og regional nettutvikling (områdeplaner)
- Havvind og havnett
- Økt utnyttelse av eksisterende system
- System- og markedsløsninger

Samhandling gjennom dialog- og innspillmøter

- Dialogmøter om områdeplaner, regionale møter
- Samarbeidsforum hav og åpne møter
- Tematiske møter – eksempelvis langsiktig markedsanalyse, fleksibilitet, systemdesign som del av arbeidet med Systemutviklingsplanen